

Małe olimpiady przedmiotowe

Test z języka polskiego

ORGANIZATORZY:

Wydział Edukacji
Urzędu Miasta
w Koszalinie

Centrum Edukacji
Nauczycieli
w Koszalinie

Szkoła
Podstawowa
nr 17
w Koszalinie

Szkoła
Podstawowa
nr 18
w Koszalinie

Imię i nazwisko .....

Szkoła .....

Drogi Uczniu,

test składa się z 40 zadań, na rozwiązanie których masz 60 minut. Uważnie czytaj polecenia. W zadaniach, w których są cztery odpowiedzi do wyboru, zaznacz jedną. W zadaniach otwartych wykonaj polecenia w wyznaczonych miejscach.

Podpisz test i oddaj komisji.

Powodzenia!

Koszalin, kwiecień 2017 r.

Wyspa skarbów (fragment)

(...)

Ukląknę natychmiast przy zmarłym. Na podłodze tuż przy jego dłoni spoczywał mały zwitek papieru pomazany na czarno z jednej strony. Nie miałem wątpliwości, że to jest właśnie owa „czarna plama”. Podniósłszy ten świstek znalazłem na jego odwrotnej stronie wypisane pięknym, czytelnym charakterem następujące zwięzłe zdanie: *Masz czas dzisiaj do dziesiątej wieczorem.*

– Mamo, jemu dali czas do dziesiątej! – powiedziałem, a właśnie w tej samej chwili stary nasz zegar począł wybijać godzinę. Ten nieoczekiwany dźwięk przejął nas dreszczem; jednak uspokoił się niebawem, gdyż przekonaliśmy się, że jest dopiero szósta.

– Jim! a ten klucz? – nagabywała matka.

Przetrzęsnałem wszystkie kieszenie nieboszczyka jedną po drugiej. Kilka drobnych monet, naparstek, kłębek nici i parę wielkich igieł, laseczka prasowanego tytoniu, nadgryziona z jednego końca, scyzoryk z zakrzywioną rączką, kompas i pudełko z hubką i krzesiwem – oto wszystko, co się tam kryło. Zacząłem rozpaczać.

– Może znajduje się na szyi – domyślała się matka.

Przemógłszy wielką odrazę rozchełstałem mu koszulę koło szyi, tam zaś, zgodnie z domysłem, znaleźliśmy klucz wiszący na brudnej tasiemce, którą przeciąłem własnym kozikiem kapitana. Nabrawszy wielkiej nadziei po tym odkryciu, popędziliśmy cwałem na górę do pokoiku, gdzie kapitan nocował od tak dawna i gdzie jeszcze od dnia jego przybycia stała skrzynia. Jej wygląd zewnętrzny niczym się nie różnił od wyglądu innych kufrów marynarskich. Na wieku widniał monogram „B” wypalony żelazem; rogi były poobijane nieco i starte przez długie używanie oraz niedelikatne obchodzenie się z nim.

– Podaj mi klucz! – rzekła matka. Wprowadził zamek się zacinał, lecz zdołała go przekręcić i odrzuciła w mgnieniu oka wieko.

Pod spodem był istny groch z kapustą: blaszany kubek, kilka laseczek tytoniu, dwie pary nader pięknych pistoletów, sztaba lanego srebra, stary zegarek hiszpański i wiele innych świecidełek niezbyt wielkiej wartości i przeważnie wyrobu zagranicznego, para mosiężnych kompasów oraz pięć czy sześć osobliwych muszli z Indii Zachodnich. Często później zastanawiałem się nad tym, po co on te wszystkie rupiecie woził z sobą wszędzie w ciągu swego włóczęgowskiego, występnego i pełnego niebezpieczeństw życia.

Pod spodem znajdował się stary płaszcz żeglarski, wyblakły od soli morskiej w wielu podróżach. Matka odrzuciła go niecierpliwie i ujrzała ostatnie przedmioty znajdujące się na dnie skrzyni: paczkę owiniętą w ceratę i wyglądającą na plik papierów oraz worek z płótna żaglowego, który przy poruszeniu odezwał się brzękiem złota.

– Pokażę tym łajdakom, że jestem uczciwą kobietą – oświadczyła matka. – Odbiorę swój dług i ani grosza więcej. Trzymaj sakiewkę – I zabrała się do obliczania z worka kapitańskiego sumy, którą był nam winien; przeliczone pieniądze przesypywała do sakiewki trzymanej przez mnie.

Było to zajęcie żmudne i uciążliwe, gdyż pieniądze pochodziły z różnych krajów i były rozmaitej wielkości: były tam i dublony, i luidory, gwinee, talary i nie wiem już jakie inne monety, wszystko zmieszane pospołu. Na domiar złego gwinee, na których jedynie znała się moja matka, spotykało się najrzadziej.

Gdyśmy już doszli niemal do połowy, nagle położyłem rękę na ramieniu matki, gdyż w cichym, mroźnym powietrzu posłyszałem dźwięk, który mi ściał krew w żyłach – było to miarowe stukanie laski ślepego żebraka na zamarzniętym gościńcu. Odzywało się raz po raz, coraz bliżej, podczas gdyśmy siedzieli z zapartym tchem.

<https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/wyspa-skarbow.html>

Odpowiedz na poniższe pytania na podstawie fragmentu powieści.

1. Kiedy dzieje się akcja?
  - a) Jesienią o dziesiątej rano.
  - b) Jesienią o szóstej po południu.
  - c) Zimą po szóstej po południu.
  - d) Zimą o szóstej rano.
2. Gdzie toczy się akcja?
  - a) Na wyspie skarbów.
  - b) W domu kapitana.
  - c) W domu Jima.
  - d) Nie wiadomo.
3. Jaki charakter ma narracja w tekście?
  - a) Subiektywny.
  - b) Obiektywny.
  - c) Ukryty.
  - d) Autorski.
4. Jaką rolę pełniła „czarna plama”?
  - a) Zastrzeżenia.
  - b) Ostrzeżenia.
  - c) Zaklęcia.
  - d) Wszystkie powyżej.
5. Co oznacza wyraz *nagabywała* w zdaniu: - *Jim! a ten klucz? – nagabywała matka.*
  - a) Wypytywała.
  - b) Uspakajała.
  - c) Przypominała.
  - d) Szeptala.
6. W kieszeni kapitana znajdował się **naparstek**. Co to jest?
  - a) Mały kieliszek do rumu.
  - b) Ochraniacz na palec.
  - c) Suszone ziele.
  - d) Mocna tasiemka.
7. Gdzie znajdowały się pieniądze kapitana?
  - a) W kieszeni spodni.
  - b) W kieszeni płaszcza.
  - c) W skrzyni pod wiekiem.
  - d) W worku żaglowym.
8. Których monet kapitan zgromadził najmniej?
  - a) Dublonów.
  - b) Luidorów.
  - c) Gwinei.
  - d) Talarów.
9. Dlaczego matka z synem szukali pieniędzy zmarłego kapitana?
  - a) Chcieli go okraść.
  - b) Potrzebowali na życie.
  - c) Żeby nie zabrał ich ślepy żebrak.
  - d) Odbierali dług.

10. Do czego służyła hubka z krzesiwem?
- Utrzymywania ognia.
  - Rozpalania ognia.
  - Gaszenia ognia.
  - Rozgarniania ognia.
11. *Na wieku widniał monogram „B” wypalony żelazem.* Jaką rolę spełniał monogram?
- Wskazywał pochodzenie właściciela.
  - Informował o kraju urodzenia właściciela.
  - Był znakiem własności.
  - Wszystkie powyższe odpowiedzi są prawidłowe.
12. Na podstawie rzeczy znalezionych w kieszeni i kufrze napisz, czego możemy się dowiedzieć o kapitanie. Podaj 6 informacji i wskaż przedmiot o tym świadczący.
Np. kufer marynarski – był żeglarzem, marynarzem
- -
  -
  -
  -
  -
13. Jak myślisz, po co kapitan woził ze sobą znalezione w kieszeni i w skrzyni rupiecie?
Odpowiedz jednym zdaniem.
- .....
- .....
14. Które wyrazy użyte w tekście wskazują, że akcja dzieje się w odległej przeszłości? Podaj 5 wyrazów nazywających różne elementy rzeczywistości.
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
15. Wymień 3 elementy rzeczywistości, które we fragmencie tekstu budują nastrój grozy.
- .....
- .....
- .....
16. Jaka była opinia chłopca o zmarłym kapitanie? Napisz o tym zdanie złożone.
- .....
- .....
17. Wypisz z tekstu trzy wyrażenia frazeologiczne – wyjaśnij je.
- .....
- .....
- .....

19. Wypowiedzenie *Na podłodze tuż przy jego dłoni spoczywał mały zwitek papieru pomazany na czarno z jednej strony.* - to

- a) ----- ... -----
- b) ----- . -----
----- .
- c) ----- . -----
----- . -----
- d) -----
----- . -----

Mo zaczął czytać o tym, co Jim Hawkins – chłopiec niewiele starszy od Meggie, kiedy przeżywał swoje straszliwe przygody – zobaczył w ciemnej jaskini – i właśnie wtedy to się stało.(...)

Monety sypały im się pod stopy, złote, srebrne, miedziane, z brzękiem toczyły się po posadzce, gromadziły się w stosy pod ławkami, i było ich coraz więcej i więcej. Ludzie Capricorna nagle się ocknęli, schylali się po błyszczące krążki uderzające o ich buty i nagle cofali ręce. Żaden z nich nie odważył się dotknąć zaczarowanych pieniędzy. Bo cóż to mogło być innego? To złoto stworzone z papieru i farby drukarskiej, i dźwięku ludzkiego głosu.

Na poniższe pytania udziel odpowiedzi w formie zdań. Nie cytuj.

22. Czego żądał Capricorn od Mo?

.....

23. Dlaczego Mo uważał, że nie jest czarodziejem?

.....

.....

24. Na czym polegały niezwykle umiejętności Mo?

.....

.....

25. Dlaczego ludzie Capricorna bali się dotknąć pieniędzy?

.....

.....

26. Jak się nazywał bohater *Wyspy Skarbów*?

.....

27. Co to znaczy, że *lęk wszystko wyolbrzymia*?

.....

.....

28. Podkreśl zadanie, w którym przed spójnikiem „i” postawiono przecinek. Wyjaśnij, dlaczego?

.....

.....

29. Ile orzeczeń jest w zdaniu: *„Mo usiadł tam, gdzie stał na posadzce, ze skrzyżowanymi nogami, na kolanach położył Wyspę skarbów, reszta księzek leżała obok na podłodze, (...) zaczął przerzucać strony, jakby szukał między kartkami złota, które miał sprowadzić Capricornowi.”*?

- a) 6
- b) 7
- c) 8
- d) 9

Książka

Pociemniały chłodne szyby w oknie.
Światło lampy zabłysło na stole.
Oprawiona w szary papier, leży
mała książka w jasnym światła kole.
Książka: zwykłe, papierowe karty,
znanych liter czarne, równe rzędy...
Zacznij czytać

—

to tak, jakbyś wkroczył
W świat przedziwny: bliski, a odmienny.
Te przygody, bohaterskie czyny
(... coraz inna karta się odwraca...)
Kto je stworzył i tak zamknął w słowa?
czyja to jest, ta ogromna praca?
Ile trzeba było wiedzieć, umieć?
Jak samemu walczyć, jak się trudzić,
Żeby potem wszystko móc opisać,
I tak z książką oddać w ręce ludzi...

Na podstawie wiersza odpowiedz na poniższe pytania.

30. Jakie uczucia wyraża osoba mówiąca w wierszu?

- a) Podziw.
- b) Miłość.
- c) Smutek.
- d) Oddanie.

31. Co zmienia *papierowe karty* w *świat przedziwny*?

- a) Czytanie.
- b) Pisanie.
- c) Tworzenie.
- d) Przeżywanie.

32. Co twórca wraz z wierszem *oddaje w ręce ludzi*?

- a) Własne przeżycia i doświadczenia.
- b) Obiektywne fakty.
- c) Opisy rzeczywistych postaci.
- d) Realne wydarzenia.

33. Jaki jest nastrój wiersza?

- a) Żartobliwy.
- b) Refleksyjny.
- c) Ironiczny.
- d) Smutny.

34. W Słowniku języka polskiego znajdziesz definicję przerzutni - «przerzucenie do następnego wersu wyrazu lub kilku wyrazów należących treściowo do wersu poprzedniego». Wypisz przykład z wiersza.

.....

.....

35. W wierszu jest mowa o dwóch przeciwstawnych światach – rzeczywistym i przedziwnym. Wypisz po 2 elementy każdego z nich.

Świat rzeczywisty

Świat przedziwny

.....

.....

.....

.....

36. Wypisz z wiersza metaforę, porównanie, 3 epitety wraz z określającymi wyrazami.

metafora	
porównanie	
3 epitety	1. 2. 3.

37. Wypełnij tabelkę, wskazując znakiem X, które twierdzenia są prawdziwe a które fałszywe.

Twierdzenia	Prawda	Falsz
1. Utwór jest tekstem lirycznym.		
2. W wierszu występują rymy dokładne.		
3. W wierszu występuje rym męski.		
4. W wierszu występuje rym żeński.		
5. Podmiotem lirycznym w wierszu jest mały chłopiec.		
6. W wierszu występują pytania retoryczne.		
7. Wiersz napisany jest przeważnie jedenastozgłoskowcem.		
8. W wierszu występuje apostrofa.		

38. Zaznacz, którą z poniższych funkcji pełni myślnik w wierszu?

- a) Uniknięcie powtórzenia wyrazu w obrębie tego samego zdania.
- b) Rozdzielenie zdań współrzędnych bezspójnikowych.
- c) Zaskoczenie czytelnika w celu wywołania jego przemyśleń.
- d) Oddzielanie zdania nadrzędnego od podrzędnego.

39. Wyraz „karta” to homonim. Wyjaśnij, co to znaczy i podaj 3 przykłady.

.....

.....

40. Napisz list do bohatera swojej ulubionej książki. Zapytaj go o sprawy, które cię nurtowały podczas czytania tekstu. Pamiętaj o zasadach pisania listu. Twoja praca powinna zająć co najmniej połowę wyznaczonego miejsca.

Tytuł książki: „.....”

Autor: .....

Bohater literacki, do którego piszę list: .....

Karta odpowiedzi

Pyt.1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
C	C	A	B	A	B	D	C	D	B

11	19	20	21	30	31	32	33	38
C	D	D	B	A	A	A	B	C

Zadanie 12

6 pkt – 1 pkt za każdą odpowiedź

Zadanie 13

1 pkt za poprawną odpowiedź

Zadanie 14

Podanie 5 elementów – 2 pkt

3-4 elementów – 1 pkt

Zadanie 15

Podanie 3 elementów – 2 pkt

2 elementów – 1 pkt

Zadanie 16

Poprawne zdanie – 1 pkt

Zadanie 17

Za każde wyrażenie frazeologiczne i wyjaśnienie 1 pkt – razem 3 pkt

Zadanie 18

Podanie tytułu – 1 pkt

Zadanie 22-29

1 pkt za każdą poprawną odpowiedź

Zadanie 34

Zapisanie przerzutni – 1 pkt.

Zadanie 35

Wskazanie 2 elementów świata rzeczywistego i przedziwnego – razem 2 pkt.

Zadanie 36

Podanie metafory – 1 pkt

Podanie porównania – 1 pkt

3 epitety – 1 pkt

Zadanie 37

Poprawne wskazanie twierdzeń fałszywych i prawdziwych – po 1 pkt – razem 8 pkt.

Zadanie 39

Wyjaśnienie homonimu – 1 pkt, podanie 3 przykładów – 1 pkt.

Zadanie 40

Zgodność z tematem - 3p.

- Treść zgodna z tematem, dotyczy tekstu lektury, ciekawa, spójna – 3p.
- Treść zgodna z tematem, dotyczy tekstu lektury, ale powierzchowna - 2p.
- Treść zgodna z tematem - list do bohatera – 1p.

Forma – list – 1p.

- Zwrot, podpis – 1p.

Poprawność językowa – 2 p.

- Bezбłędność lub 1 бłąd – 2 p.
- 2 błędy – 1 p.

Poprawność ortograficzna – 1 p.

- Bezбłędność lub 1 бłąd nierażący – 1 p.

Poprawność interpunkcyjna – 1 p.

- Bezбłędność lub 1 бłąd – 1 p.